

LETNO POROČILO

dvorazredne zasebne

Slovenske trgovske šole v Trstu

s pravico javnosti

koncem šolskega leta 1912-13.

□ □ □

III. LETNIK.

□ □ □

VSEBINA:

Kuratorij. - Učni načrt. - Ugodnosti za absolvente
trgovske šole. - Šolske vesti. - Poročilo o obči
obrtni nadaljevalni šoli.

□ □ □

Sestavilo ravnateljstvo.

□ □ □

TRST 1912.

Tiskala Tiskarna „Edinost“.

Letno poročilo

dvorazredne zasebne Slovenske trgovske
šole v Trstu s pravico javnosti koncem
šolskega leta 1912-1913.

□□□

III. letnik.

□□□

Vsebina:

Kuratorij — Učni načrt. — Ugodnosti za absolvente
trgovske šole. — Šolske vesti. — Poročilo o občni obrtni
nadaljevalni šoli.

□□□

Sestavilo ravnateljstvo.

□□□

Trst 1913.

Tiskala tiskarna „Edinost“ v Trstu.

№ 1205 | 1954

Kuratorij

slovenske trgovske šole v Trstu.

V drugi polovici septembra l. 1910 so se vršile volitve v kuratorij slovenske trgovske šole za dobo 1910—1913 kakor sledi:

1. Glasom § 5, 1) organ. ustanovila je imenovalo „Trgovsko izobraževalno društvo“ dva zastopnika, in sicer gg. Josipa Ulčakarja, društvenega častnega člana, in Ivana Milloniga, bivšega društvenega predsednika;

2. Glasom § 5, 2) je izvolila „Tržaška posojilnica in hranilnica“ g. drja Otokarja Rybařa, „Trgovsko-obrtna zadruga v Trstu“ g. drja Ivana Merharja in „Jadranska banka“ g. drja Gustava Gregorina.

Na svoji prvi seji dne 24. septembra 1910 se je konstituiral kuratorij tako-le:

1. Dr. Gustav Gregorin, odvetnik v Trstu, državni in deželni poslanec, predsednik;

2. Ivan Millonig, trgovec v Trstu, podpredsednik;

3. Dr. Ivan Merhar, c. kr. profesor v Trstu, tajnik;

4. Josip Ulčakar, ravnatelj Tržaške posojilnice in hranilnice ter šolski ravnatelj, blagajnik;

5. Dr. Otokar Rybař, odvetnik v Trstu, državni in deželni poslanec v Trstu, odbornik.

Učni načrt

„Slovenske trgovske šole v Trstu“.

(Odlok c. kr. naučnega ministerstva z dne 17. maja 1910, št. 17.255).

a) Obligatni učni predmeti.

1. Krščanski nauk.

Pripravljalni tečaj.

(2 tedenski uri.)

Učno snov za ta predmet določajo na isti način kakor za ljudsko šolo cerkvene oblasti glasom § 5 državnega ljudskošolskega zakona.

2. Slovenski jezik (kot učni jezik).

Učni smoter: Jasno umevanje onega, kar povedò drugi v učnem jeziku; zmožnost pravnega pismenega in ustmenega izraževanja; izvežbanost v izrazitem čitanju in v obnavljanju čitanega. Poznanje najvažnejših literarnih pojavov v učnem jeziku s posebnim upoštevanjem glavnih del najvažnejših novejših avtorjev.

Pripravljalni tečaj.

(5 tedenskih ur.)

Gladko in smiselno pravilno čitanje, beseda in stvarna razlaga. Ustmena, narečja prosta obnova čitanega; pravopisne vaje s posebnim ozirom na enako in podobno se glaseče besede. Razširjen prost stavek, razločevanje prostega od zloženega stavka; vsi govorni razpoli (besedne vrste), vaje v besedotvorju. Pismena obnova pripovedk in kratkih opisov; sestava kratkih zasebnih pisem po razporedbi. Memoriranje primernih beril.

Vsako polletje 4 šolske in 4 domače naloge; nareke po odmeri učitelja.

I. tečaj.

(4 tedenske ure.)

Ponovilo oblikoslovlja; analiza delov prostega stavka, ločila in pravopis; najnavadnejše tujke, posebno one iz trgovskega poslovanja; sestavljen stavek in stavek z množnimi istovrstnimi členi. Stavkova analiza. Čitanje beril prozaične in poetične vsebine;

pravilno čitanje in pripovedovanje čitanega. Memoriranje primernih beril.

Vsako polletje 3 šolske in 3 domače naloge; nareke po odmeri učitelja.

II. tečaj.

(3 tedenske ure.)

Ponovilo stavko- in oblikoslovja; prosta ustmena in pismena obnova čtiva. Označenje glavnih misli ter sestava razporedb vzornih prozaičnih sestavkov. Nadaljevalne pravopisne vaje. Kratki podatki o najvažnejših slovenskih literarnih delih s pripadajočimi življenjepisnimi podatki, pri kojih se naj posebno ozira na glavna dela odličnejših novejših pesnikov. Pri tem se opozarja na najbistvenejše iz nauka o vrstah pesnitev in iz stihotvorstva. Prosta obnova čitanih pesniških sestavkov; vaje v prostem predavanju. Pismeni izdelki stopnjujejo od priproste reprodukcije do lahkkih, samostojno osnovanih spisih o temah iz obzorja učencev.

Vsako polletje 3 šolske in 2 domači nalogi; nareki po odmeri učitelja.

3. Trgovsko računstvo.

Učni smoter: Sigurnost v izvajanju vseh za trgovca važnih preračunov v blagovnih poslih z ozirom na tozadevni način izpeljave v praksi; zmožnost po dunajskem načinu izpeljati osnovne račune bančnega prometa. Izurjenost v ustmenem računanju.

Pripravljalni tečaj.

(5 tedenskih ur.)

Razlaga dekadičnega številnega sestava. Štiri osnovni računski načini z neimenovanimi celimi in desetinskimi števili; posebne vaje v lateriranju. Navadni ulomki. Računanje z neimenovanimi navadnimi ulomki (z eno-, k večjemu dvoštevilčnim števcem in imenovalcem). Novčne enote Avstro-Ogrske, Nemčije, Francije, Angleške, Italije in Rusije; razdelitev meterske mere, angleških in ruskih trgovskih utežev; resolviranje in reduciranje. Štiri osnovni računski načini z imenovanimi števili. Pri vsaki priliki se pridno vadi ustmeno številjenje.

Vsako polletje 4 šolske naloge; dvakrat na teden kratke domače računske vaje, ki jih je po možnosti popraviti v šoli.

I. tečaj.

(V I. semestru 5 tedenskih ur, v II. semestru 3)

Temeljito ponovilo računanja z neimenovanimi desetinskimi števili in navadnimi ulomki (z največ dvoštevilčnimi imenovalci in števci). Vaje v sigurnem in urnem lateriranju. Trgovske računske okrajšave, v kolikor se z njih pomočjo res lažje in krajše postopa, zlasti okrajšano množenje in deljenje. Važni evropski in severnoameriški sistemi vrednosti, mer in utežev s podrobnim obravnavanjem kronske vrednosti in meterske mere; resolviranje in reduciranje. Računanje z imenovanimi števili z uporabo italijanske prakse. Razmerje in sklepovni račun; družabni in povprečni račun;

veriga. Procentni račun od, na in v 100 z uporabo pri procentuelnih pridatkih in odbitkih v trgovski praksi. Obrestni računi od, na in v 100 in računanje z obrestnimi številkami. Osnovni blagovni računi; enostavna kalkulacija o dospelom blagu. Nadaljevanje vaj v ustmenem računanju z imenovanimi in neimenovanimi števili.

V prvem polletju 4, v drugem 3 šolske naloge; v prvem polletju dvakrat, v drugem enkrat na teden kratke domače vaje, ki jih je po možnosti popraviti v šoli.

II. tečaj.

(4 tedenske ure.)

Ponovilo procentnega in obrestnega računa. Poglavitnejše iz terminskih računov. Najvažnejše naloge iz dekurzivnega obrestno-obrestnega računa brez uporabe algebraskih formul. Diskontni račun na avstrijskih bančnih trgih. Osnovni pojmi o novčnem računu, zlasti izračunjenje kurzne vrednosti novcev po dunajskem načinu; računi o plačilu carine (carinski). Določevanje vrednosti inozemskih bankovcev. Najvažnejše o tem, kako se preračunajo na avstrijskih trgih devize (za londonske Fiks-menjice se naj opustè); kratko označilo kurzov, ki so za avstrijsko trgovino z blagom na zunanjih trgih najvažnejši. Osnovni pojmi o preračunu efektov po dunajskem načinu. Najenostavnejši netappoints v svrhu ponavljanja. Preračun kontokorentov s stalno (enostavno in dvojno) obrestno mero. Natančno obravnavanje blagovne kalkulacije s kalkulacijami prekomorskih dobav. V zvezi s kalkulacijo naj se razpravlja tudi o splošnih (režijskih) stroških poslovanja. Preračun vrednosti in paritete cen najvažnejših svetovno-tržnih predmetov (žita, moke, špirita, sladkorja, petroleja, bombaža, kave). Računanje na pamet se vadi pri vsaki priložnosti.

V vsakem polletju 4 šolske naloge; dvakrat na teden kratke domače vaje, ki jih je po možnosti popraviti v šoli.

4. Geometrijsko oblikoslovje.

Učni smoter: Na ponazorovanju utemeljeno poznanje najvažnejših geometrijskih tvorov z ozirom na potrebe trgovine in obrti; zmožnost preračunati obseg in vsebino teh tvorov. (Dokazi izrekov naj se ne podajo v algebraski obliki).

Pripravljalni tečaj.

(2 tedenski uri.)

Osnovni pojmi iz geometrije. Nazorno pojasnilo elementarnih telesnih oblik. Objasnilo najnovejših ravnih geometrijskih tvorov in njih značilnih znakov — potom nazora. Skladnost trikotnikov in važni na njo se opirajoči izreki. Četverokotnik. Krog. Računanje ploskev. Osnovni nauki stereometrije. Površina in telesnina prizme, piramide, cilindra, stožca in krogle. Primeri računanja teže predmetov trgovine s pomočjo telesnine in specifične teže.

V vsakem semestru 2 šolski nalogi, večkratne domače vaje po odmeri učitelja.

5. Trgovinstvo in menjštvo.

U č n i s m o t e r: Pregledno poznanje tistih razmer in naprav, ki imajo praktično važnost za trgovinski promet; umevanje menjštva s tehnične strani, manj oziraje se na lastito juridično (pravno).

V I. tečaju je trgovinstvu in menjštvu v prvi vrsti razjasniti komercijelne pojme in stvarnosti, ki morajo biti že znani za druge discipline, v II. tečaju pa je spopolniti trgovski pouk s samostojno obravnavo drugod nerazjasnenih razmer in uredb trgovskega prometa.

I. t e č a j.

(V I. semestru 4, v II. semestru 2 tedenske nri.)

U v o d: Bistvo, postanek in korist trgovine, njene vrste. Trgovinski predmeti, blagovna trgovina v splošnem in nje običaji, računi v blagovni trgovini. Mere in uteži, denar, cena, vrednost, novci, bankovci. Pogled na vrste denarnega prenosa med trgovci, Osnutki nauka o menjicah, v kolikor so neobhodno potrebni za ostali strokovni pouk, in sicer pojem in glavne vrste menjice, znaki, menjični kolek, žiro, sprejem, plačilo. (Pojasnila naj se združijo z izvršitvijo menjičnih primerov). Kratko označilo nakaznice in bančnega čeka. Poštna hranilnica, hranilni in čekovni promet, organizacija poslednjega. Trgujoči: trgovec, tvrdka in trgovski register, trgovsko osebje. Najbistvenejše o trgovskih družbah in drugih družitvah v trgovske svrhe. Pomožne obrti trgovine: delovanje komisijonarja, agentov, spediterjev, tovornikov. Trgovinski pripomočki: železnice, plovba, pošta (glede pospeševanja vesti in prevažanja blaga), brzojav, telefon. Trgi, sejmi. Skladišča. Poizvedovanje. Zavarovanje v službi trgovine.

II. t e č a j.

(3 tedenske ure.)

Ponovilo vrst denarnega prenosa med trgovci, čekovnega prometa poštne hranilnice in najvažnejšega o pomožnih obrtih ter pripomočkih trgovine. C a r i n s t v o: Za blagovno trgovino neobhodno potrebno o avstrijskem carinskem tarifu in o carinskih dokumentih. Denarna in kreditna trgovina: trgovina z denarjem, z menjicami in z efekti banke in bančni posli, hranilnice in njih posli, borze in borzni posli v kratkih obrisih. Iz trgovskega zakona in konkurznega prava: Splošna zakonita določba o sklepanju in izvrševanju trgovskih poslov kakor tudi o sredstvih zagotovitve pri teh s posebnim upoštevanjem IV. knjige avstrijskega trgovskega zakonika. Trgovsko sodstvo. Najpoglavitnejše o konkurzu. Iz menjičnega reda: sposobnost menjic, dopolnjevalno ponovilo zahtev pri menjici, indosamentu, sprejemu in plačilu; protest, regres, naslov v sili, intervencija. Naslovljanje. Razmnoževanje menjic. Lastne menjice. Neprave in ponarejene menjice. Izguba menjic. Menjična tožba. Posebnosti ogrskega menjičnega reda. Razširjajoča rekapitulacija o nakaznicah in čekih. (Za trgovce važne norme iz obrtnega zakonodajstva so uvrščene v učno snov državoiznanstva.)

6. Dopisovanje in kontorna dela.

Učeni smoter: Ročnost v sestavi jezikovno, stvarno in formalno pravih pisem in kontorskih del blagovnoposelskega prometa.

I. tečaj.

(v I. semestru 2, v II. semestru 4 tedenske ure.)

a) Trgovsko-pisarniška dela (za prvo vvajanje v formalne zahteve, trgovske navade in strokovne izraze, ki jih je upoštevati pri pismenih izvršitvah trgovske prakse), izvršitev not, faktur, kupnih in prodajnih računov, računi stroškov, dobavnih listov in protilistov, položnic in pobotnic, voznih listov, carinskih deklaracij, brzojavov; formalno pri menjicah, nakaznicah in čekih, pri spisih poštnega prometa in tiskovinah čekovnega prometa pošne hranilnice.

b) Dopisovanje (in od slučaja do slučaja izdelovanje k pismom spadajočih kontornih del), vvod o pomenu in načinu sestave pisem v trgovskem prometu. Oblika trgovskih pisem, pismenski ovoji in dopisnice. Obravnavanje dospelajočih in odpošljivih korespondenc v splošnem. Pisma o pošiljatih gotovine in plačilih v gotovini. Enostavna dopisovanja v blagovnem prometu, namreč naročanje blaga in izvršitev enega takega naročila z ozirom na razne načine poravnave faktur, dalje naznanila prejema o blagu. Preklci in pritožbe. Lahki slučaji dopisovanja o menjicah, in sicer avizi trat, remitiranje menjic v dobropis ob dospelosti, pisma o priskrbovanju akceptov in inkasov. Kratka obravnava poizvedovanj o firmah in informacijska pisma. Opomini.

V prvem polletju 3 šolske in 2 domače naloge, v drugem polletju 3 šolske in 3 domače naloge. Domače naloge so pisma in kontorna dela, ki jih mora učenec sam zasnovati. Vsa dela je izvršiti enako čisto (po potrebi s pomočjo stenografskih beležk) in praviloma ni še enkrat doma prepisovati.

II. tečaj.

(V prvem polletju 3 tedenske ure.)

Ponovilo enostavnih blagovnih pisem. Poravnave računov s posredovanjem pošne hranilnice. Ponudba prodajalca, vpraševanje (poizvedovanje) kupca, kupovalne in prodajne komisije v blagu. Najvažnejša pisma in kontorna dela pri spedicijah. Normalno dopisovanje pri dobavah blaga iz prekomorskih dežel. Nadaljevanje menjičnega dopisovanja, namreč remitiranje menjic za diskontiranje, pisma v zadevah domicilja in o menjicah v nevarnosti.

Najenovstnavejša pisma iz bančnega prometa, in sicer komisijski nakupi in prodaje valut, deviz in efektov, odkazi. Kontokorentna pisma. Priporočilna in kreditna pisma. Okrožnica. Zadolžnice. Pooblastila. Vloge, tikajoče se vpisov v trgovinski register. Prošnje za nameščenje. Službena izpričevala.

V zadnji: štirih tednih drugega polletja se naj (v urah vzornega kontorja) priredi pregledno ponavljanje učne snovi dopisovanja in kontornih del (kakor tudi knjigovodstva); to priložnost

je izrabiti tudi v določitev končne klasifikacije v tem predmetu slabših učencev.

V prvem polletju 2 šolski in 2 domači nalogi.

7. Knjigovodstvo.

Učeni smoter: Poznanje teorije in izvežbanost v praktični uporabi trgovskega knjigovodstva v blagovnih poslih.

I. tečaj.

(v prvem I. semestru 2, v II. semestru 4 tedenske ure.)

Vvajanje: Bistvo, namen in metoda trgovskega knjigovodstva sploh. Zakonite določbe o trgovskem knjigovodstvu in kolkovna obveznost trgovskih knjig. Pojasnilo najvažnejših splošnih pojmov in strokovnih izrazov trgovskega knjigovodstva. Enostavno knjigovodstvo: Osnovni nauki enostavnega knjigovodstva in pri tej metodi uporabljene knjige (blagajniška knjiga, dnevnik, glavna knjiga, inventar). Blagajnična prvopisna knjiga in seznam odjemalcev. Pomožne knjige enostavnega knjigovodstva. Zaključek knjig po tem načinu. Nadaljevanje praktičnih vaj v vknjiževanju raznih poslovnih dogodkov, trgovskih obrtnih in industrijskih obratov. Vknjiženje enomesečnega poslovanja (zmerne obsega) kakega posameznega podjetja blagovne stroke v vseh osnovnih in pomožnih knjigah. Knjigovodstveno delo v podrobni trgovini, pojasnjeno na slučaju, ki ga je izdelati. Dvostavno knjigovodstvo: Osnovni nauki dvostavnega knjigovodstva in pri tej metodi uporabljene osnovne knjige (glavna knjiga, blagajniška knjiga, primanota, inventar). Praktična izvršitev vpisov v te knjige po dvojni metodi.

V prvem polletju 2 in v drugem polletju 4 šolske naloge: domače vaje po mnenju učitelja. Izdelki, ki jih je v šoli izvršiti takoj na čisto, se praviloma ne prepisujejo zopet doma.

II. tečaj.

(V prvem polletju 4 tedenske ure.)

Dvostavno knjigovodstvo, nadaljevanje: Razširjajoče ponavljanje nauka o računih dvostavnega knjigovodstva in pravil za vpisovanje v knjige tega načina. Zborni dnevnik. Teorije zaključevanja knjig in prenosa po dvostavni metodi. Pojasnilo pojma bilance. Nadaljevalne vaje v vknjiževanju, zaključenju in prednašanju po enostavnih in prav kratkih nalogah iz blagovnega poslovanja, iz obrtnega in industrijskega obrata ter bančnega prometa. Pojasnjevanje in izdelovanje ameriške glavne knjige. Najvažnejši osnovni nauki tovarniškega knjigovodstva. Posebnosti zaključka pri javnih trgovskih družbah.

V zadnjih štirih tednih drugega polletja je (v urah vzornega kontorja) prirediti združevalno ponavljanje in izpraševanje učne snovi knjigovodstva (kakor tudi dopisovanja in kontornih del) in je to priložnost uporabiti za določitev končne klasifikacije v tem predmetu slabših učencev.

V prvem polletju 4 šolske naloge; domače vaje po mnenju učitelja, pri čemer se je po možnosti ogibati mehanskega prepisovanja.

8. Uzorni kontor.

Učni smoter: Umevanje skupnosti poslovnih funkcij in združevalno ponovilo najvažnejšega iz učne snovi vseh trgovskih strok. Po možnosti je učence tudi natančneje seznaniti z kontornimi ureditvami za manipulativna opravila.

Pri izvrševanju uzornega kontorja je skrbeti za nepretrgano zaposlenje učencev.

I. tečaj.

(V drugem polletju 7 tedenskih ur.)

Popolno izdelovanje enega ali več poslovnih načrtov iz blagovne trgovine na veliko in na drobno, kar se tiče za vsak slučaj potrebnih pisarniških del, dopisovanj in vknjiženj.

Na pravem mestu je vplesti potrebne račune kakor tudi pojasnila trgovsko tehnične, oziroma pravne strani dotičnega poslovnega slučaja. Med slučaji, ki jih je obdelati, morajo biti tudi komisijski in spedijski posli, kakor tudi zelo enostavni bančni posli.

Izdelki v vadbeni pisarni se zaključijo štiri tedne pred koncem drugega polletja, da so ure na razpolago za ponavljanje.

V drugem polletju 2 šolski nalogi z dveurnim delavnim časom za nalogo. Domače priprave na poslovne slučaje, ki jih bo obdelati v sledeči uri.

9. Zemljepis.

Učni smoter: Na splošni zemljepis se gradeče spoznanje posameznih držav kot produkcijskih in trgovskih ozemlj in njih stališče v svetovnem prometu s posebnim ozirom na avstrijsko-ogrsko monarhijo. Razumevanje zemljevida, ki mora biti vedno osnova pouku.

Pripravljalni tečaj.

(3 tedenske ure.)

Za umevanje globusa in zemljevida najvažnejši zemljepisni pojmi. Splošen pregled delov sveta po vodoravni in navpični izobrazbi, po vodovju, podnebjju, razmerju obljudenosti, kakor po njih politični razdelitvi. Natančnejša obravnava avstrijsko-ogrske monarhije.

I. tečaj.

(3 tedenske ure.)

Za čitanje zemljevidov najvažnejše iz matematičnega zemljepisa; osnovni obrisi fizikalčnega zemljepisa s povdarjanjem onih okoliščin, ki so posebne važnosti za produkcijo in promet.

Natančna obravnava avstrijsko-ogrske monarhije, politična razdelitev njenega državnega ozemlja, posebna obravnava zemeljske

izobrazbe in vodovja, podnebja in razmerja obljudenosti, poljedelske in rudarske produkcije, industrije; prometne razmere Avstro-Ogrske, posebno najvažnejša železniška omrežja in plovne proge. Razjasnitev specijalke domačega ozemlja.

Nemška država (s kolonijami) in Švica z ozirom na njih zemeljsko izobrazbo, vodovje, prvotno produkcijo, industrijo, trgovsko in prometno delavnost z upoštevanjem komercialnih razmer teh držav do Avstro-Ogrske.

II. tečaj

(3 tedenske ure.)

Druge sosedne države Avstro-Ogrske z omejitvijo na najvažnejše splošne zemljepisne zazmere in za svetovno trgovino važne, oziroma označujoče produkte dotičnih dežel. Ostale evropske države z njihovimi kolonijami in samostojne izvenevropske države v pregledni, splošni in trgovsko-zemljepisni obravnavi. Razjasnilo železniške kurzne knjige. Najvažnejša medzemljinska prometna sredstva in prometne naprave (proge poštnih parnikov, kabli, svetovna pošta.)

10. Prirodopis.

Učni smoter: Pregledno poznanje treh delov prirode po zunanjih lastnostih prirodnin, po njih medsebojni zvezi in njih važnosti za človeka. Poznanje ustroja človeškega telesa in osnovnih pravil zdravoslovja.

Pripravljalni tečaj.

(4 tedenske ure)

Mineralogija: Opisovanje najbolj razširjenih mineralij s posebnim ozirom na tehnično uporabljanje; splošne lastnosti posebe razmerja oblik se izpeljejo na posamičnih pripravnih primerih. Pregled za zgradbo zemske skorje najvažnejših hribin. Zoologija: Anatomska ustroj človeškega telesa (brez upoštevanja histoloških razmer). V zvezi osnovne črte higijene in nekaj pravil o prvi pomoči pri nesrečah. Pregled živalstva s pomočjo v domovini najbolj pogosto se nahajajočih in za poznejši študij blagoznanstva znamenitih živalskih rodov in vrst; osnutek sistematike živalstva. Botanika: Opisovanje nekaterih razširjenih semenskih rastlin, po možnosti po svežem rastlinskem materialu; združevalna pojasnitev zunanjega ustroja opravila posamičnih organov semenskih rastlin z izključitvijo prave rastlinske anatomije. Osnutek sistematike rastlinstva s pritegnenjem najvažnejših trosočvetk, posebe gliv, s povdarkom njih pomena kot provzročiteljev vrenja in bolezni.

Ves prirodopisen pouk naj bo osnovan na ponazorovanju in izpeljan tako, da tvori pripravo za poznejši pouk v blagoznanstvu.

11. Fizika.

Učni smoter: Poznanje najvažnejših in najlažje umljivih fizikalčnih pojavov z vednim upoštevanjem praktičnih potreb

meščanskega življenja. (Pouk je kolikor mogoče osnovati na eksperiment.)

Pripravljalni tečaj.

(4 tedenske ure.)

Splošne lastnosti teles, skupnosti, težnost, težišče, vod, tehtnica, strmina, gibanje in njega ovire. Površina tekočin, prevajanje pritiska, hidravlična stiskalnica, tlak, vzgon in pritisk na stene, kolesa na vodo, turbine, občujoče posode, Arhimedov princip, lastnosti zraka, zračna sesalka, zračna pošta, zračni pritisk, barometer, natega, vodne sesalke, brizgalnica, manometer.

Bistvo toplote, učinki toplote v splošnem, raztezanje teles po toploti, termometer. plinov motor, taljenje, parenje, vrenje, parni stroj, razširjanje toplote, po toploti povzročeni toki v zraku in vodi. Splošni zakoni zvoka, hitrost zvoka, njega odboj, ton, tresoče se strune, piščali, človeško glasilo in organ sluha, fonograf in gramofon. Nastanek in razširjanje svetlobe, senca, odboj svetloba ob zrcalih lom svetlobe v prizmah, fotografija, lom svetlobe v lečah, drobnogled, daljnogled, dvojen skioptikon, človeško oko, očala, stereoskop.

Vzbujanje elektrike s trenjem, elektroskop, električna razdelitev, električni kolovrat, učinki torne elektrike, zračna elektrika, neurje; osnovni magnetični pojavi in osnovni zakoni, magnetična razdelitev, naravni in umetni magneti, zemeljski magnetizem, odklon, kompas; galvanov element, električni tok, toplotni in svetlobni učinki električnega toka, žarnica obločnica, kemični učinki električnega toka v splošnem, elektroliza vode, magnetični učinki električnega toka, elektro-magnetizem, električni zvonec, brzojav, mikrofoni in telefon, indukcija, učinek indukcijskih tokov, dinamo, električni motor.

12. Blagoznanstvo.

Učni smoter: Poznavanje najvažnejših surovin iz vseh treh prirodnih delov, njih značilnih lastnosti, njih dobavišč in načinov dobivanja, njih pomena za trgovino in njih uporab; natančnejše poznanje osnovnih naukov kemije v zvezi s kemično sestavo in izdelovanjem sirovin; poznanje z varnejšimi kemično-in mehanično-tehnološkimi načini postopanja pri izdelovanju polufabrikatov in popolnih fabrikatov.

I. tečaj.

(3 tedenske ure.)

Vvod: Razdelitev vrst blaga po njih prirodnem izvoru. Za blagoznanstvo neobhodno potrebni vvaljni pojmi kemije. Razdelitev blaga po njega kemični sestavi. Neorgansko blago (blago mineralnega izvora). Kovine in plavine; brusila in lestila; drago kamenje; skulpturne snovi in gradiva; sirovine kemiške industrije in kemiški izdelki; stekleno blago; glinato blago; snovi za pisanje in risanje; mineralna goriva in svetiva. Združevalno ponovilo med letom obravnavanih prvin in kemičnih spojin.

II. t e č a j.

(3 tedenske ure.)

Organsko blago. (Blago živalskega ali rastlinskega izvora.) Izrastlinska živila, živalska živila; nasladila v številni opojne pijače; olja in maščobe; rastlinski izcedi (hlapna olja, smola, gume in kavčuk); les; organska barvila in strojila; izdelki iz živalske kože; vlaknine in izdelki iz njih; organske strugarske surovine; najvažnejša mirodila (droge). Združevalno ponovilo obravnavanih organskih snovi.

Na primernih mestih je vstaviti najvažnejše o ponarejanju gotovih vrst blaga in o najenostavnejših postopanjih v njih spoznanje, istotako je opozarjati na nevarnost nekaterih vrst blaga, kakor tudi na način shranjevanja kvarjenju podrženih surovin in izdelkov. Skupen pouk v blagoznanstvu se naj podaja ob vednem kazanju označujočih vzorcev blaga in sestav kakor tudi s pomočjo primernih stenskih slik in modelov; z obiski tovarn, ki jih je po možnosti napraviti v zvezi z vzetim učivom, se daje učencem prilika, da dobe vpogled v tehnične obrate.

Da odgovarja pouk v blagoznanstvu kolikor mogoče praktičnim potrebam, naj se posebno ozira na lokalno trgovino in industrijo ozemlja, v katerem je šola.

13. Državoznanstvo.

U č n i s m o t e r: Poznavanje za praktično življenje najvažnejšega iz ustave, uprave in pravosodstva kraljevin in dežel zastopanih v državnem zboru.

Pouk naj se vrši bolj v obliki pripovedanj in razlaganj nego na sistematično-juridičen način podajanja.

II. t e č a j.

(1 tedenska ura.)

Kratek vvod o državi in državnem pravu sploh. Državna zveza Avstro-Ogrska. Zakonodajni faktorji države v kraljevinah in deželah zastopanih v državnem zboru (monarh in državni zbor); deželni zbori. Zakonodajstvo in pravo ukazov. Državne upravne oblasti in justične oblasti s posebnim ozirom na interesni krog trgovcev; deželne oblasti; samouprava. Splošne pravice državljanov. Državnopravno razmerje do Ogrske. Temeljna orijentacija o najbistvenejših partijah avstrijskega privatnega prava. Najvažnejše specijelne ureditve na polju politične uprave, pravosodstva, vojske, nauka, davkarije in carinstva, monopola, obrtnišva in socialno-političnega zakonodajstva Avstrije. V zvezi s tem bo treba zlasti obdelovati: Glavne točke iz obrtnega reda (razdelitev obrti, pogoji za samostojno obrtno izvajanje, dokazilo sposobnosti, pomožno obrtno osobje, preskrbovanje obrtnih delavcev, stanovske zadruge), osnovne nauke varstev za patente, marke in vzorce, delokrog trgovskih in obrtnih zbornic in komercialne nauke konzulatov.

14. Stenografija.

Učni smoter: Sposobnost napisati v minuti 110—125 zlogov in sigurno čitati lasten stenogram. Osnovo pouku naj tvori Gabelbergerjev sistem.

I. tečaj.

(2 tedenski uri.)

Tvoritev in krajšanje besed. Posebne vaje v napisovanju trgovskih strokovnih izrazov.

V vsakem polletju 2 šolski nalogi, pismene vaje po potrebi.

II. tečaj.

(2 tedenski uri.)

Krajšanje stavkov in vaje v brzopisju. Pri vajah je upoštevati tudi trgovsko dopisovanje.

Vsako polletje 2 šolski nalogi, pismene vaje po potrebi.

15. Lepopisje.

Učni smoter: Oblikovanje prijetne in urne pisave.

Pripravljalni tečaj.

(2 tedenski uri.)

Temeljita vaja v latinski in kurentni pisavi.

Vsako polletje 3 poskusni izdelki v šoli; domači poskusni izdelki po odmeri učitelja.

I. tečaj.

(2 tedenski uri.)

Temeljita vaja v latinici, kurentu, cirilici in v okrogli pisavi v različnih velikostih.

V vsakem polletju 3 poskusni izdelki v šoli; domači poskusni izdelki po odmeri učitelja.

II. tečaj.

(1 tedenska ura.)

Trgovsko pisanje z ozirom na način brzopisja. Trgovska signatura.

Vsako polletje 2 poskusna izdelka v šoli; domači poskusni izdelki po odmeri učitelja.

b) Predmeta obligatna vsled sklepa šolskega kuratorija.

16. in 17. Italijanski in nemški jezik.

Učni smoter: Zadoščajoče znanje oblikoslovja in stavkoslovja; umevanje lažjih tekstov; vaje v ustmenem izražanju.

Kot izhod slovniškega in konverzacijskega pouka naj služi čtivo.

Pripravljani tečaj.

(Po 2 tedenski uri.)

Glasoslovje in čitanje. Najvažnejša elementarna pravila pravopisja, oblikoslovja in stavkoslovja. Priproste ustmene in pismene vaje. Vaje v izgovarjanju. Odgovori na lahka vprašanja.

Vsako polletje po 2 šolski in 2 domači nalogi, nareki po odmeri učitelja.

I. tečaj.

(Po 5 tedenskih ur.)

Glasoslovje in nauk o čitanju. Oblikoslovje in najvažnejša pravila stavkoslovja. Ustmene in pismene vaje v svrhu ugotovitve slovniškega znanja in prisvojitve primerne besednega zaklada. Odgovori na taka učiteljeva vprašanja, ki se nanašajo na nazorne predmete in na čtivo. Učitelj se poslužuje pri navadnih nagovorih italijanskega, oziroma nemškega jezika.

Vsako polletje po 3 šolske in 3 domače naloge; nareki po odmeri učitelja.

II. tečaj.

(Za italijanski jezik 4 tedenske ure, za nemški 5 tedenskih ur.)

Ponovilo in razširjanje znanega o oblikoslovju posebno nepravilnih fleksij. Dopolnilo osnovnih vodil stavkoslovja. Vedne ustmene in pismene vaje. Čitanje, prestava in razlaganje večjih beril, koje je tudi po možnosti pritegniti kot osnovo govornim vajam. Ob primernih prilikah kratke prestave iz učnega jezika v italijanski, ozir. nemški jezik. Dopolnilo besednega zaklada z uporabo stenskih slik in s posebnim upoštevanjem poslovnega jezika. Vpraševanja učencev in poskusi v celokupnem opisovanju in pripovedovanju v dotičnem jeziku.

V drugem tečaju se podaja pretežni del pojasnjevanj in obravnava v italijanskem, ozir. nemškem jeziku.

Vsako polletje po 3 šolske in 3 domače naloge; nareki po odmeri učiteljevi.

e) Neobvezni učni predmeti.

Začasno se poučuje izmed neobveznih predmetov, priporočenih po c. kr. naučnem ministerstvu, radi prevelikega števila tedenskih ur le:

18. Strojepisje.

Učni smoter: Izurjenost v vporabi pisalnih strojev različnih sistemov.

II. tečaj.

(2 tedenski uri.)

Splošna razlaga načinov delovanja razpoložljivih pisalnih strojev z univerzalno tastaturo. — Drža telesa pri strojepisju, način vstavljanja papirja, gibanja sank na levo in desno in

z istočasnim prestavljanjem vrstic; normalna nastava prstov. Vdarjanje tipk. Vaje v takih črkinih zvezah, ki se največkrat pojavljajo v učnem jeziku. Tvoritev besed in stavkov. Pisanje velikih začetnih črk (direktno ali s premaknjenjem). Ločila in številke. Podčrtanje besed in stavkov. Vvodne in zaključne fraze pri trgovskih pismih. Vaje v pisanju omotov trgovskih pisem in računov, (poslednji z uporabljanjem morebitnega tabulatorja). Pisanje po nareku in na podlagi stenogramov.

Učenci se poučujejo po partijah.

Ugodnosti

za absolvente Slovenske trgovske šole v Trstu.

Naš zavod ima pravico javnosti in nudi vsled tega vse ugodnosti, ki so sicer splošno združene s pravicami javnih šol. Poleg tega podaja *zaključeno strokovno izobrazbo*, vzgaja po svojem namenu samostojno in službeno osobje za blagovno trgovino in nudi zlasti sinovom srednjih trgovcev in obrtnikov priliko, da se hitro in temeljito izobrazijo v trgovskih predmetih.

Odhodno spričevalo nadomešča dokazilo o pravilno dovršeni učni dobi v trgovski obrti (gl. tozadevni odlok v oddelku „Kronika“). Po zakonu torej učenec, ki je z dobrim uspehom končal Slovensko trgovsko šolo, ni dolžan služiti kot vajenec in obiskovati trgovsko nadaljevalno šolo.

Odhodno spričevalo upravičuje tudi za samostojno izvrševanje trgovske obrti, če so seveda dani vsi predpogoji.

Absolventje šole so sposobni za kontoriste, korespondente in knjigovodje po trgovinah in pri denarnih zavodih, a odprta so jim tudi razna druga *pisarniška mesta*.

Po § 8 vojnega zakona z dne 5. julija 1912 upravičuje odhodno spričevalo do *aveletne aktivne vojaške službe*.

Šolske vesti.

I. Učno osebje in razdelitev učnih predmetov.

Štev.	Imena	Učni predmeti, tečaji in tedenske ure	Skupno število učnih ur		Opomba
			I.	II. semest.	
A. Ravnatelj:					
1.	Josip Ulčakar, ravnatelj Tržaške posojilnice in hranilnice	Trgovsko računstvo II. (4), I. (v I. sem. 5, v II. sem. 3) Trgovsko dopisovanje II. (v I. sem. 3), I. (v I. sem. 2, v II. s. 4) Knjigovodstvo II. (v I. sem. 2, v II. sem. 4) I. (v I. sem. 2, v II. sem. 4) Uzorni kontor II. (v II. sem. 7)	20	22	—
B. Profesorji in učitelji:					
2.	Teodor Betriani, c. kr. učitelj na državni deški ljudski in meščanski šoli (P. Lipsia)	Slovenščina Pripr. (5) Nemščina II. (5) in Pripr. (2)	12	12	—
3.	Andrej Čok, c. kr. vadniški učitelj na deški ljudski šoli družbe sv. Cirila in Metoda	Italijanščina II. (4) in Pripr. (2) V II. semestru tudi: Italijanščina I. (5)	6	11	Kustos učiteljske in dijaške knjižnice; v II. sem. do 15. junlja tudi razrednik I. teč.
4.	Dr. Ant. V. Delak, odvetniški koncipijent	Trgovinstvo in menjništvo II. (3) in I. (v I. sem. 4, v II. sem. 2) Državoiznanstvo II. (1)	8	6	—

Štev.	Imena	Učni predmeti, tečaji in tedenske ure	Skupno število učnih ur		Opombe
			I. semest.	II. semest.	
5.	Vinko Engelman, c. kr. vadniški učitelj na deški ljudski šoli družbe sv. Cirila in Metoda	V II. semestru : Zemljepis Pripr. (3) Lepopisje Pripr. (2)	—	5	—
6.	Fran Marinček, strokovni učitelj na zavodu	Računstvo Pripr. (5) Geom. oblikoslovje Pripr. (4) Prirodopis Pripr. (4) Fizika Pripr. (4) Blagoznanstvo II. in I. (po 3 ure) Strojepisje II. (2)	23	23	Razrednik pripravljalnega tečaja; kustos prirodopisne, fizikalne in blagoznanstvene zbirke.
7.	Josip Maule, c. kr. strokovni učitelj na državni deški ljudski in meščanski šoli (P. Lipsia)	V II. semestru : Zemljepis II. in I. (po 3 ure)	—	6	—
8.	Dr. Ivan Merhar, c. kr. profesor na državni gimnaziji	Slovenščina II. (3) in I. (4)	7	7	Razrednik II. tečaja
9.	Vasilij Mirk, suplent na zavodu	V I. semestru : Zemljepis II., I. in Pripr. (po 3 ure) Lepopisje II. (1), I. in Pripr. (po 2 uri) Italijansčina I. (5) Nemščina I. (5) V II. semestru od 26. februarja do 14. junija odsoten kot rezervni poročnik v aktivni službi pri c. in kr. pešpolku št. 22 v Mostaru.	24	—	Razrednik I. tečaja, kustos zemljepisne zbirke
10.	Josip Napotnik, suplent na c. kr. realki	V II. semestru : Nemščina I. (5)	—	5	—
11.	Robert Pohar, vodja tukajšnje podružnice c. kr. korespondenčnega urada	Stenografija II. in I. (po 2 uri) V II. semestru tudi Lepopisje II. (1) in I. (2)	4	7	—
12.	Matija Škabar, c. kr. veroučitelj na deški ljudski šoli družbe sv. Cirila in Metoda	Verstvo Pripr. (2)	2	2	—

Tajnik :

Janko Malenšek, uradnik Tržaške posojilnice in hranilnice.

□ □ □

II. Pregled učnih ur.

Učni predmeti	Pripravljalni tečaj	I. tečaj	II. tečaj
a) Obvezni:			
1. Verstvo	2	—	—
2. Slovenski jezik	5	4*)	3*)
		<small>i. sem. II. s.</small>	
3. Trgovsko računstvo	5	5 3	4
4. Geometrijsko oblikoslovje	2	—	—
5. Trgovinstvo in menjištvo	—	4 2	3
6. Dopisovanje in kontorna dela	—	2 4	3 I. s.
7. Knjigovodstvo	—	2 4	4 „
8. Vzorni kontor	—	—	7 II. s.
9. Zemljepis	3	3**)	3**)
10. Prirodopis	4	—	—
11. Fizika	4	—	—
12. Blagoznanstvo	—	3†)	3†)
13. Državoznanstvo	—	—	1
14. Stenografija	—	2	2
15. Lepopisje	2	2††)	1††)
	27	27	27
b) Obvezna predmeta glasom sklepa šolskega kuratorija:			
16. Italijanski jezik	2	5	4
17. Nemški jezik	2	5	4
	31	37	36
c) Neobvezni:			
18. Strojepisje	—	—	2
19. Telovadba	2	2	2
20. Petje	—	1	1
		}	eventuelno
Skupno	31	37	36-38
Eventuelno	31-33	37-40	36-41
<p>*) V I. in II. tečaju se poučuje po 1 uro na teden srbo-hrvaščina.</p> <p>**) Italijanski učni jezik je bil v rabi tudi pri pouku zemljepisa v I. in II. tečaju, tako da je bilo italijanščini odločeno v I. tečaju $5 + 3 = 8$, v II. tečaju $4 + 3 = 7$ tedenskih ur.</p> <p>†) Nemški učni jezik je bil v rabi pri pouku blagoznanstva v I. in II. tečaju, tako da je bilo nemščini odločeno v I. in II. tečaju $5 + 3 = 8$ tedenskih ur.</p> <p>††) Pri lepopisju se vežba že v I. tečaju tudi cirilica.</p>			

III. Učne knjige za šolsko leto 1912-1913.

1. Za pripravljalni tečaj.

- Veliki katekizem ali krščanski nauk.* Ljubljana 1908, vez. 80 stot.
A. STROJ, *Liturgika.* Ljubljana 1907, vez. 1 K 40 stot.
J. BRINAR, *Čitanka za meščanske šole, I. del.* Dunaj 1912, vez. 2 K 10 stot.
FR, HAUPTMANN, *Računica za meščanske šole, I. del.* Dunaj 1913, 2. izdaja, vez. 85 stot.
— —, — —, *III. del.* Dunaj 1909, vez. 1 K 25 stot.
Dr. FR. vit. MOČNIK, *Geometrijsko oblikoslovje za meščanske šole.* Poslov. J. BEZLAJ. Ljubljana 1897, vez. 1 K 50 stot.
FR. OROZEN, *Zemljepis za meščanske šole.* Enodelna izdaja. Ljubljana 1912, vez. 3 K 20 stot.
I. MACHER, *Prirodopis za meščanske šole, III. del.* Ljubljana 1908, vez. 2 K 30 stot.
A. SENEKOVIČ, *Fizika za nižje razrede srednjih šol.* Ljubljana 1910, 3. izdaja, vez. 3 K 70 stot.
A. VALENTIČ, *Navod k naučenju italijanskega jezika, II. del.* Dunaj 1910, 3. izdaja, vez. 90 stot.
A. L. BIANCHI, *Lecture italiane per la V. classe delle scuole popolari austriache.* Trst 1903, vez. 1 K 90 stot.
H. SCHREINER - Dr. J. BEZJAK, *Prva nemška vadnica.* Dunaj 1910, vez. 70 stotink.
— —, *Druga nemška vadnica.* Dunaj 1909, vez. 90 stot.
— —, *Tretja nemška vadnica.* Dunaj 1909, vez. 1 K 10 stot.

2. Za I. tečaj.

- Dr. J. SKET, *Slovenska čitanka za III. razred srednjih šol.* Celovec 1906, 2. izdaja, vez. 2 K.

3. Za II. tečaj.

- Dr. J. SKET - J. WESTER, *Slovenska čitanka za IV. razred srednjih šol.* Celovec 1912, 2. predel. izdaja, vez. 2 K 50 stot.
F. NOVAK, *Slovenska stenografija, II. del.* Ljubljana 1903, 2. izdaja, nevez. 2 K 80 stot.

4. Za I. in II. tečaj.

- A. KLEIBEL - I. VOLC, *Trgovska korespondenca.* Ljubljana 1913, vez. 3 K 50 stot.

- J. GASTEINER - I. VOLC, *Knjigovodstvo za dvorazredne trgovske šole*. Ljubljana 1913, vez. 4 K.
- Dr. K. HASSACK, *Leitfaden der Warenkunde für zweiklassige Handelslehranstalten*. Dunaj 1911, 4. izdaja, vez. 4 K.
- F. NOVAK, *Slovenska stenografija, I. del*. Ljubljana 1910. 2. izdaja, nevez. 3 K.
- L. SAVELLI & D. DALMASI, *Grammatica della lingua italiana ad uso delle scuole cittadine*. Trst - Reka 1907, vez. 1 K 60 stot.
- E. MADDALENA, *Raccolta di prose e poesie italiane*. Dunaj-Lipsko 1909, 3. izdaja, vez. 3 K 70 stot.
- J. LEHMANN, *Deutsches Sprach- und Aufsatzbuch für österr. Bürgerschulen*. Dunaj 1910, vez. 1 K 20 stot.
- HAYMERLE - J. PÖLZL, *Deutsches Lesebuch für kommerzielle Lehranstalten*. Dunaj 1911, 7. izdaja, vez. 2 K 60 stot.

5. Za vse tri tečaje.

- A. Janežičeva slovenska slovnica. Za srednje šole priredil dr. J. Sket, Celovec 1906, 9. izdaja, vez. 3 K.
- K. PEUCKER, *Kleiner Atlas für Handelsschulen*. Dunaj 1910, 4. izdaja, vez. 3 K 60 stot., ali:
- K. PEUCKER, *Atlas für höhere Handelsschulen*. Dunaj 1902, 3. izdaja, vez. 7 K 80 stot.

Nadalje se priporočajo kot pomožne učne knjige za I. in II. tečaj sledeče:

- Dr. J. KL. KREIBIG, *Leitfaden des kaufmännischen Rechnens für 2-klassige Handelsschulen*. Dunaj 1912, 10. izdaja, vezano 3 K 20 stot.
- KL. OTTEL, *Handels- und Wechselkunde für 2-klassige Handelsschulen*. Dunaj 1913, 3. izdaja, vez. 3 K
- R. SCHILLER - R. BARTA, *Theoretische und praktische Darstellung der Kontorarbeiten*. Dunaj 1913, 9. izdaja, vez. 4 K.
- L. MORTEANI, *Compendii di Geografia per le scuole medie* (štiri deli za nižje srednje šole) ali:
- K. ZEHDEN - M. STENTA, *Geografia commerciale*. Dunaj 1895, vez. 6 K.
- A. SIČ - I. PEZDIČ, *Trgovsko računstvo za trgovske nadaljevalne šole in za enoletne dekliške trgovske tečaje*. 3 deli. Ljubljana 1912, vez. 6 K.

IV. Pomnožitev knjižnic in zbirk.

A. Učiteljska knjižnica.

Učiteljska knjižnica se je letos pomnožila le za pet knjig, in sicer dve „Slov. Matice“ (Zbornik XIV. zvezek in Dr. K. Strekelj, „Narodne pesmi“ 14. snopič), dve „Hrvaške Matice“ (Bogdan Popović, „Antologija srpske lirike“ in Stjepan Radič, „Češki Narod“) in g. Blazij Bevk, Gorica, je daroval I. zvezek svojih „Zbranih spevov“ (Grški in latinski klasiki).

B. Dijaška knjižnica.

Dijaška knjižnica pa se je letos precej pomnožila in sicer za 65 knjig. Darovali so: g. Blazij Bevk I. zvezek svojih „Zbranih spevov“ (Grški in latinski klasiki), nadalje gojenca drugega letnika Ivan Schlegel in Hinko Štibilj deset knjig. Prvi je daroval: Jesenko, Poezije; Franjo Lipic, Strahovalci dveh kron; Fran Erjavec, V naravi; Dr. Dragan, Lepa Vida; Karl May, Am stillen Ocean; drugi pa: Stritar, Zorin; Homer, Ilias; Tieck, Das Fest zu Kenelworth; Francesco Petrarca, Le confessioni. Hvala! Nakupele pa so se sledeče knjige: Josip Jurčič, Zbrani spisi 1.—11. zv.; Fran Levstik, Zbrani spisi 1.—5. zv.; Dunajski Zvon 1. zvezek; Ljubljanski Zvon, 2 zvezka; Dom in svet, 7 zvezkov; Kres, 2 zvezka; Ippolito Nievo, Le confessioni di un ottuagenario; G. Verne, Un biglietto della lotteria; G. Verne, Keraban l'ostinato 1.—2. zvezek; G. Verne, Mattia Sandorf 1.—2. zvezek; G. Verne, Nord contro Sud; G. Verne, Un capitano di quindici anni 1.—2. zvezek; Lino Feriani, Se fossi giovane . . .; Massimo D'Azeglio, I miei ricordi; Massimo D'Azeglio, Ettore Fieramosca; Edmondo De Amicis, La vita militare; E. De Amicis, Cuore; F. D. Guerrazzi, La battaglia di Benevento, 1.—2. zv.; Renato Fucini, Le veglie dei neri; Paolo Mantegazza, La testa.

Izmed publikacij „Slovenske Matice“ so se določile dijaški knjižnici sledeče knjige: Dr. Fr. Detela, Tujski promet; Dostojevski-Levstik, Zapiski iz mrtvega doma; Radivoj Peterlin-Petruška, Po cesti in stepi; iz „Hrvaške Matice“ pa: Dinko Šumanović, Tudjinac; Pavle Krstinić, Bratski inad; Henrik Sienkiewicz, Bez dogme; Fra Lovro Mihačević, Po Albaniji in Antun Kovačević, U registraturi.

Dijaki so med letom jako pridno segali po knjigah. Izposodili in prečitali so gojenci vseh treh letnikov nad petsto knjig. Najpridnejši so bili pri čitanju gojenci pripravljalnega tečaja, ki so prečitali 234 knjig.

C. Podporna knjižnica.

Mnogim učencem so se posodile učne knjige proti odškodnini, ki znaša 25 % knjigotržne cene za vsako knjigo. Pri izposojevanju knjig so služile kot merilo gmotne razmere učencev.

D. Zemljepisna zbirka.

Nabavljeno: Letoschek, Tableau der wichtigsten meteorologisch-geographischen Verhältnisse; Letoschek, Tableau der wichtigsten physikalisch-geographischen Verhältnisse; Letoschek, Terrainmodelle; Osbahr, Wandkarte zur Wirtschaftsgeographie der Erde; Opiel, Wandkarte der Wirtschaftsgeographie von Europa; Müller-Kainradl, Wandtafeln zur Erklärung der Formen der Erdoberfläche.

Darovano: 1 zemljepisno-navtični zrcalni oktant (daroval bivši pomorski kapetan g. Vladko Ternovec v Trstu); Istra, Dalmacija in parobrodne zveze Avstrijskega Lloydja v Jadranskem morju (daroval Avstrijski Lloyd).

E. Prirodopisna zbirka.

Nakupljeno: Okostje domače mačke, razvoj čebele (v špiritu), Eschner-Wenzel anatomische Tafeln (4 slike), Goering-Schmidt ausländische Kulturpflanzen (12 slik), Schroeder-Kull, biologische Tafeln (15 slik), preparat polovice človeške glave (sadra).

Darovano: Okostje domačega psa (darovala učenca Drufovka in Tornič); okostje kosa (daroval učenec Keber); idrialit, cinober, bakrov kršec (daroval učenec A. Čok); 6 škatelj žuželk (daroval učenec Martelanc); 30 vrst različnih mineralij (daroval učenec B. vit. Pogačnik); zelena žolna (daroval g. K. Ulčakar); kokon ind. svilnega prelca in grška gaščarica (g. prof. V. Mirk); mali ponirek (daroval g. Stanič), lupine morskih polžev in črvov, 4 kom. (daroval učenec D. Pertot).

F. Fizikalna zbirka.

Nakupljeno: Namizna tehtnica, termometer za okno, svedri za pluto, Voltov člen, Meidingerjev člen, 2 pinceti, areometer (gostomer) za lahke tekočine, posoda za merjenje z gostomerom, piknometar, kubični decimeter.

Darovano: Glasbene vilice in 1 električna žarnica (daroval učenec C. Žetko); 2 vijaka iz železa (daroval učenec V. Tornič).

G. Blagoznanstvena zbirka.

Darovali so: Gospod c. kr. višji carinski nadzornik V. Kosovel je tudi letos daroval čez 80 vzorcev najrazličnejšega

blaga, med temi 15 vzorcev raznih olj. Dalje so darovali: tvrdka J. Pipan & Co., Trst, 14 vzorcev različnih olj; g. prof. V. Mirk: bombaževe glavice; učenec J. Kozman: sladkorni trs, rožičev in moganov les; učenec A. Martelanc: vrste ocokerita, parafina in vazelina (13 komadov); učenec O. Bekar: mirobalane, ricinovo seme, dividivi; učenec Marušič: bosanski tobak, kokosov oreh; ravnatelj J. Ulčakar: tobakove liste s Havane; učenec J. Schlegel: 2 komada stive, staro majoliko, štreno surove žide, cimetrov cvet, smirnske ježice, vijolični koren, kavine jagode; učenec Radovic: uzorec ameriške turščice; učenec B. vit. Pogačnik: semena žitnih plevelov; tovarna parketov in trgovina z lesom J. Plemel v Cerknem na Goriškem po učencu J. Kragelj: lesove moke, maklena, jerebika in nagnoja (kosi debla, listi in sad), parkete iz hrastovega, bukovega in javorjevega lesa, 16 vrst furnirjev, 29 vrst domačih lesov in 12 vrst tropičnih lesov; učenec I. Schaller: lanene tropine, surov sladkor.

V. Kronika.

^{**} O učnem zboru. Iz učnega zbora sta izstopila g. Matko Dolenc, suplent na tukajšnji državni gimnaziji, in g. Josip Marn, ki je bil imenovan za pravega učitelja na državni gimnaziji v Kranju.

Imenovan je bil za pomožnega učitelja g. Robert Pohar, vodja tukajšnje podružnice c. kr. brzojavnega korespondenčnega urada. Nadalje so bili imenovani, ko je začetkom drugega semestra g. Vasilij Mirk bil pozvan v aktivno vojaško službo, sledeči gospodje za namestne učitelje: Josip Napotnik, suplent na tuk. državni realki, Josip Maule, strokovni učitelj na tuk. državni deški ljudski in meščanski šoli Piazza Lipsia, in Vinko Engelman, c. kr. vadniški učitelj na deški ljudski šoli družbe sv. Cirila in Metoda.

Kuratorij je o teh spremembah poslal poročilo vis. c. k. primorskemu namestništvu.

^{**} Drugi dogodki. Vpisovanje na novo vstopajočih učencev se je vršilo dne 16. in 17. septembra. Vzprejemni izpiti za I. tečaj, predskušnje za pripravljalni tečaj in ponavljalni izpiti so se vršili dne 18. septembra. Dne 19. septembra ob 8. uri zjutraj je bila skupna otvoritvena sv. maša v župni cerkvi sv. Antona in 20. septembra se je pričel redni pouk.

4. oktober, imendan Njeg. Veličanstva cesarja Frana Josipa I., in 19. november, imendan pokojne cesarice Elizabete, sta bila prosta šolskega pouka. Oba dneva se je šola udeležila skupne sv. maše v župni cerkvi sv. Antona.

Glede šolskih počitnic veljajo na zavodu predpisi za srednje šole. Razen tega je dal ravnatelj 21. november, tržaški praznik M. Božje Zdravja, in ob zaključku I. semestra en dan kot pouka prosta dneva. Od dne 2. junija dalje se je vsled velike

vročine v naših krajih vršil za vse razrede skrčen pouk, tako, da so popoldanske ure popolnoma odpadle.

Kakor lani, tako je tudi v tekočem šolskem letu večkrat prisostvoval pouku v vseh razredih dvorni svetnik g. Evgen Gelcich, c. kr. nadzornik za trgovske šole s slovenskim, hrvatskim in italijanskim učnim jezikom.

Dvestoletnico pragmatične sankcije je naš zavod proslavil na sledeči način: Dne 19. aprila se je v zadnji učni uri vsem učencem razložila vsebina pragmatične sankcije in pojasnil pomen tega zgodovinskega akta za našo dinastijo in za razvoj naše monarhije. Kot slavnosten dan je bil po ravnateljevi odredbi ta dan pouka prost.

Dne 9. julija se je zaključila šola. Ob tej priliki je bila sv. maša ob 8. uri zjutraj v župni cerkvi sv. Antona, nakar so se razdelila šolska spričevala.

* * * **V a ž n e j š i o d l o k i.** 1. Z nam. odl. z dne 8. avgusta 1912, št. VII-1204-12, se opozarja na ustanovitev državnega urada za učila za trgovske učne zavode, prideljenega c. kr. trgovski akademiji v Gradcu (min. odl. z dne 17. julija 1912, št. 28.471).

2. Z min. odl. z dne 9. avgusta 1912, št. 24.993, se ureja vprašanje o obveznosti obiskovanja trgovskih nadaljevalnih šol.

3. Z min. odl. z dne 29. septembra 1912, št. 31.581, se ureja vprašanje o naročbi aparatov in potrebščin, določenih za učne in znanstvene namene, pri inozemskih tvrdkah.

4. Z nam. odl. z dne 26. marca 1913, št. VII-1799/1-12, se podeli našemu učnemu zavodu pravica javnosti za dobo šolskih let 1912/13, 1913/14 in 1914/15 (min. odl. z dne 2. marca 1913, št. 6043).

5. Z nam. odl. z dne 30. marca 1913, št. VII.-540-13 se opozarja na nov seznamek učnih knjig in učil za trgovske šole, ki ga je izdalo c. kr. ministerstvo za bogočastje in uk z odl. z dne 4. marca 1913, šte. 10.376.

6. Z razglasitvijo skupnega ministrstva z dne 11. marca 1913, šte. 342/K. U. M. se ukrene, da ostanejo šolski prazniki v veljavi kakor dosedaj.

7. Z nam. odl. z dne 11. aprila 1913, št. VII. 612/1-13. se opozarja na 200-letnico pragmatične sankcije in se pozivlja na nje proslavo (min. odl. z dne 19. marca 1913, št. 15.710).

8. Z nam. odl. z dne 8. maja 1913, št. VII.-1790/2-12 se naznanja, da je c. kr. trgovinsko ministerstvo v sporazumu s c. kr. ministerstvom za bogočastje in uk z odlokom z dne 5. aprila 1913, št. 7998 sprejelo naš zavod v seznamek II. k ministerijalni odredbi z dne 13. avgusta 1907, drž. zak. št. 198, tako, da odhodna spričevala, pridobljena na šoli v šolskih letih 1912/13, 1913/14 in 1914/15 v smislu navedene odredbe popolnoma nadomestujejo dokazilo o predpisani učni dobi v kaki trgovski obrti. (Min. odl. z dne 14. aprila 1913, št. 16.850).

9. Z nam. odl. z dne 10. maja 1913, št. VII.-612/2-13, se opozarja na novo delo vseučilišnega profesorja dr. Gust. Turbe: Die pragmatische Sanktion.

^{**} Volila in darila. Kakor vsako leto, tako so se tudi v minolem šolskem letu spomnili slov. denarni zavodi glavnega sklada naše trgovske šole, in sicer so darovali: Tržaška posojilnica in hranilnica K 5000.—, Trgovsko-obrtna zadruga K 5000.—, Jadranska banka K 2400.—; razen tega je volila Trgovsko-obrtna zadruga K 200.— za učila.

Podpornemu skladu našega zavoda so darovali: Neimenovani K 100.—, tukajšnja podružnica Živnostenske banke pro Čechy a Moravu K 25.— in g. Josip Negode (Sv. Ivan) K 10.—.

Vsem tu navedenim cenjenim darovateljem kakor tudi onim, ki so pomagali k spopolnitvi naših učil in zbirk (gl. dotični oddelek) izreka ravnateljstvo na tem mestu najtoplejšo zahvalo.

^{**} Novi šolski prostori. Od prihodnjega šolskega leta (1913-14) dalje bo imela naša šola svoje prostore v ulici Stadion št. 21, I. nadstropje. Številka telefona: 15-60.

VI. Seznamek učencev

ob koncu šolskega leta 1912-1913.

Znamenje * pred kakim imenom pomeni, da je dotični učenec dobil spričevalo
I. reda z odliko.

II. tečaj.

- Cunja Dragotin iz Katinare pri Trstu
Cuznar Anton iz Ljubljane
Kalin Pavel iz Šmarij (Goriško)
* Kragelj Josip iz Volč (Goriško)
Kulot Josip iz Vrtojbe (Goriško)
Lampe Rihard iz Trsta
Lazar Ignacij iz Sedla (Goriško)
Pečarič Stanko iz Kubeda (Istra)
Pertot Dragotin iz Barkovelj (Trst)
Pogačnik Bogdan vitez pl. iz Podnarta (Kranjsko)
Pregelj Pavel iz Sežane (Goriško)
Radovič Avgust iz Trsta
* Schlegl Ivan iz Hrastja pri Slavini (Kranjsko)
Štibilj Hinko iz Trsta

I. tečaj.

- * Černjava Dragotin iz Trsta
Čok Miroslav iz Lonjera pri Trstu
Čok Stanko iz Lonjera pri Trstu
Ferluga Ignacij iz Konkonelja pri Trstu
Furlan Anton iz Gabrovca (Goriško)
Gabrovšek Ludvik iz Vrdele (Trst)
Garlatti Miljutin iz Kanala (Goriško)
Harinski Adalbert iz Nezbiš pri Rog. Slatini (Štajersko)
Javornik Anton iz Ljubljane
Kjuder Ignacij iz Lonjera pri Trstu
Komjanc Fran iz Št. Florijana (Goriško)
Korošec Ivan iz Češnjice (Kranjsko)
* Kralj Josip iz Trsta
Lampe Ludvik iz Trsta

Luxa Julij iz Proseka pri Trstu
 Martelanc Vekoslav iz Škednja (Trst)
 Perhavec Klement Milan iz Sežane (Goriško)
 Pertot Andrej iz Barkovelj (Trst)
 Peternel Anton iz Bleda (Kranjsko)
 Piščanec Vekoslav iz Rojana (Trst)
 Sancin Vekoslav iz Škednja (Trst)
 Saule Rudolf iz Trsta
 Sferca Anton iz Barkovelj (Trst)
 Simončič Josip iz Trsta
 Štoka Dragotin iz Proseka pri Trstu
 Stepančič Ivan iz Sv. Mar. Magdalene sp. (Trst)
 * Suša Anton iz Dolenjevasi pri Sertožečah (Kranjsko)
 Volk Robert iz Gorenjih Ležeč (Kranjsko)
 Zavadlav Leopold iz Nabrežine (Goriško)
 Živec Ivan iz Barkovelj (Trst)

Hospitantke:

Javoršek Dora iz Hrastja pri Št. Petru na Krasu
 (Kranjsko)
 Starec Lilijana iz Lokve na Krasu (Goriško)
 Ulčakar Vida iz Trsta
 Viher Ana iz Cerčna (Goriško)
 Zakrajšček Amalija iz Blok (Kranjsko)

Prilavljalni tečaj.

Bekar Oskar iz Trsta
 Bertok Marij iz Sv. Hubalda pri Kopru (Istra)
 Bole Dragotin iz Rojana (Trst)
 Čok Anton iz Lonjera pri Trstu
 Druvuka Emil iz Trsta
 Flego Božidar iz Škednja (Trst)
 Furlanič Lovro iz Sr. Škofij (Istra)
 Godina Danilo iz Vrdele (Trst)
 Gombač Mihael iz Trsta
 Gruden Josip iz Nabrežine (Goriško)
 Keber Rudolf iz Sežane (Goriško)
 Kompara Avgust iz Trsta
 Kozman Ivan iz Tržiča (Goriško)
 Kralj Albin iz Trsta
 Krečič Venceslav iz Barkovelj
 Lapajne Fran iz Trsta
 Marušič Vekoslav iz Štandreža pri Gorici
 * Mikolj Matko iz Ostrožnegabrda (Kranjsko)
 Novljan Vekoslav iz Mirnepeči (Kranjsko)

Pavletič Rudolf iz Roča (Istra)
Perlič Adolf iz Kormina (Goriško)
Rijavec Miroslav iz Mirna pri Gorici
Rustja Josip iz Trsta
* Schaller Ivan iz Trebinj pri Vrbskem jezeru (Koroško)
Tornič Vekoslav iz Trsta
Vidrih Rudolf iz Trsta
Žetko Ciril iz Trsta

Privatista:

Puhalj Josip iz Lanišča (Istra)
Rehar Fran iz Šturij pri Vipavi (Kranjsko)

VII. Statistični izkaz.

		Tečaj					Skupno
		Pripr.		I.		II.	
		javnih učenc.	privat.	učenc.	hospitantk.		
I. Število	Koncem šolskega leta 1911-12	30	—	24	—	4	58
	Začetkom šolskega leta 1912-13	28	2	30	7	15	82
	Vstopilo med šolskim letom	5	—	1	—	1	7
	Vsprejetih skupno	33	2	31	7	16	89
	Izmed teh na novo vsprejetih	27	2	14	7	—	50
	Zopet vsprejetih	6	—	17	—	16	39
	Izstopilo med šolskim letom	6	—	1	2	1	10
	Koncem šolskega leta 1912-13	27	2	30	5	15	79
II. Rojstni kraj	Trst z okolico	15	—	19	1	5	40
	Istra	3	1	—	—	2	6
	Goriško-Gradiščanska	6	—	5	2	5	18
	Kranjska	2	1	5	2	3	13
	Štajerska	—	—	1	—	—	1
	Koroška	1	—	—	—	—	1
	Skupno	27	2	30	5	15	79
III. Narodnost	Slovenska	26	1	30	5	15	77
	Hrvatska	1	1	—	—	—	2
	Skupno	27	2	30	5	15	79
IV. Vera	Rimskokatoliška	27	2	30	5	15	79
V. Starost koncem šolskega leta	14 let	14	—	—	—	—	14
	15 let	8	—	6	—	—	14
	16 let	3	—	10	4	4	21
	17 let	2	—	7	—	—	9
	18 let	—	1	5	—	5	11
	19 let	—	—	1	—	4	5
	20 let	—	1	1	—	1	3
	21 let	—	—	—	1	—	1
22 let	—	—	—	—	1	1	
	Skupno	27	2	30	5	15	79
VI. Po bivališču starišev	Krajevni	23	—	24	2	8	57
	Zunanji	4	2	6	3	7	22
	Skupno	27	2	30	5	15	79
VII. Stariši so po stanu	Trgovci in obrtniki	8	—	7	1	5	21
	Posestniki in kmetovalci	4	2	7	—	3	16
	Uradniki	4	—	4	4	6	18
	Delavci	11	—	12	—	1	24
	Skupno	27	2	30	5	15	79
VIII. Klasifikacija koncem šolskega leta 1912-13	I. red z odliko	2	—	3	—	2	7
	I. red	13	—	11	5	9	38
	Pripuščeni k ponaljalnemu izpitu	2	—	6	—	3	11
	II. red	8	—	5	—	1	14
	III. red	2	—	5	—	—	7
	Neklasificirana	—	2	—	—	—	2
	Skupno	27	2	30	5	15	79

		T e ž a j					Skupno
		Pripr.		I.		II.	
		javnih učenc.	privat.	učenc.	hospi- tantk		
IX. Dodatek h klasifikaciji kon- cem šolskega leta 1911-12	Pripuščeni k ponavljalnemu iz- pitu	4	—	4	—	—	8
	Položili ponavljalni izpit z za- dostnim uspehom	2	—	—	—	—	6
	Z nezadostnim uspehom	1	—	4	—	—	1
	Torej končna klasifikacija :						
	I. red z odliko	1	—	2	—	—	3
	I. red	15	—	14	—	4	33
	II. red	10	—	3	—	—	13
	III. red	4	—	4	—	—	8
	Neklasificiran	—	—	1	—	—	1
Skupno	30	—	24	—	4	58	
X. Denarni pro- met učencev	Vpisnina je znašala v K	130	10	60	35	—	235
	Prispevki za učila so znašali v K	132	8	120	28	64	352
	Šolnina je znašala v K	370	—	1266	1100	600	3336
	Skupno	632	18	1446	1163	664	3923

□ □ □

VIII. Poročila za prihodnje šolsko leto.

Šolsko leto prične 16. septembra z vpisovanjem učencev, ki traja dne 16. in 17. od 9—12 dop. in od 3—6 pop. Učencem se je zgledati v spremstvu starišev oziroma njih namestnikov, ali jim je pa prinesli njih pismeno dovoljenje. Na novo vstopajoči učenci morajo prinesiti seboj rojstni list, zadnje šolsko spričevalo, spričevalo o cepljenju koz in o očeh. Onim, ki zadnje leto niso obiskovali šole, je prinesli vrhutega mravnostno spričevalo izdano od županstva ali policije. Vpisovanje se vrši v novih šolskih prostorih, ulica Stadion 21, I. nadstr.

Vsi učenci plačajo pri vstopu prispevek za učila v znesku 4 K, na novo vstopajoči vrhutega 5 K vpisnine.

Vsprejemni in ponavljalni izpiti se vršijo dne 18. septembra od 8. ure zjutraj naprej.

Dne 19. septembra bo skupna otvoritvena sv. maša v cerkvi sv. Antona ob 8. uri zjutraj.

Redni pouk se prične dne 20. septembra.

Šolnina znaša za redne trgoveške tečaje letno 200 K, za pripravljalni tečaj 80 K. Revni učenci se lahko oproščajo plačevanja za polovico, četrtnino šolnine in za vso šolnino, zato pa morajo uložiti tekom prvih šest tednov prošnjo za oproščenje šolnine, opremljeno z ubožnim listom. Šolnina se plačuje ali v 2 semestralnih ali 10 mesečnih enakih obrokih.

V pripravljalni tečaj vstopijo lakho učenci, ki so dopolnili 13. leto in dokažejo z zadnjim šolskim spričevalom zadostno predizobrazbo.

V prvi tečaj se sprejemajo vsaj 14 let stari absolventi meščanskih in nižjih srednjih šol ter pripravljalnih tečajev na trgovskih šolah. Tisti učenci, ki ne odgovarjajo tem zahtevam predizobrazbe, se morajo podvreči vsprejemnemu izpitu, s katerim naj dokažejo, da jim bo mogoče s pridom slediti pouku. Pri vsprejemnem izpitu velja kot merilo učni smoter pripravljalnega tečaja, kakor sledi:

a) iz slovenščine: pravilno in smiselno čitanje ter ustmena obnova prečitane, kratka prosta naloga ter pravilno pisanje;

b) iz računstva: štiri glavni načini računjanja s celimi številskimi, decimalnimi in ulomki;

c) iz geometrije: poznavanje glavnih oblik in naukov iz ravninomerstva (planimetrije) ter iz telomerstva (stereometrije);

d) iz zemljepisa: splošen pregled delov sveta v važnejših geografskih ozirih (vodovja in gorovja, politično in statistično), zlasti zemljepis avstro-ogrške monarhije;

e) iz prirodopisa: poznavanje glavnih lastnosti naravnih teles iz vseh treh delov prirodopisa in poznavanje človeškega telesa;

f) iz fizike: poznavanje najvažnejših prirodnih pojavov iz mehanike, nauka o toploti, kemije, elektrike, magnetizma, optike in akustike;

V drugi tečaj vstopijo lahko absolventi prvega letnika dvorazrednih trgovskih šol; drudim je delati izpit čez učno snov prvega tečaja. Natančnejši podatki o tem izpitu se zvedò pri ravnateljstvu.

S prihodnjim šolskim letom se otvori tudi prvi tečaj dvo-razredne dekliške trgovske šole, ako se oglasi vsaj 20 učenk. V slučaju, da se tega števila ne doseže, se uvrščajo dotične učenke kakor v minolem šolskem letu kot hospitantke v deški tečaj.

Glede pogojev za vsprejem v I. tečaj kakor tudi glede denarnih prispevkov velja isto, kar je zgoraj omenjeno za deško šolo. Učenke se ne oproščajo od plačevanja šolnine.

TRST, 9. julija 1913.

JOSIP ULČAKAR,
ravnatelj.

Obča obrtna nadaljevalna šola s slovenskim učnim jezikom v Trstu.

1. Ustanovitev šole in nje vzdržujoči faktorji.

V minulem šolskem letu se je priklopila Slovenski trgovski šoli v Trstu trirazredna obča obrtna nadaljevalna šola s slovenskim učnim jezikom. Predpriprave za ustanovitev te šole je vodil pripravljalni odbor, obstoječ iz sledečih gospodov: Josip Ulčakar, ravnatelj, predsednik; Teodor Bertiani, c. k. učilelj, tajnik in blagajnik; Fran Marinček, strokovni učitelj, Vincenc Škerk, sladčičar, Stefan Vatovec, Svetko H. Škerlj, Karel Trošt, Anton Pahor, Anton Zavadlav, Marko Mikuš in Josip Mrevlje, peki, in Gregor Zidar, trgovec, odborniki.

Dovoljenje za otvoritev šole je prišlo od strani c. kr. namestništva v Trstu z odlokom z dne 25. oktobra 1912, št. G. III. 1134/7-8, in po odmeri naredbe c. kr. ministerstva za bogočastje in uk od z dne 24. februarja 1883, št. 3674, se je dovolila tudi državna subvencija.

Šola je obvezna za vse vajence v Trstu in okolici razven onih, ki obiskujejo italijansko oziroma nemško šolo te vrste.

Šolo vzdržujejo*: 1. Kuratorij zasebne slovenske trgovske šole v Trstu (s pravico javnosti);

2. Tržaška posojilnica in hranilnica;
3. Trgovsko-obrtna zadruga v Trstu;
4. Jadranska banka v Trstu in
5. obrtniki s prostovoljnimi doneski.

Za upravo šole se je izvolil poseben odbor, v katerem se nahajajo sledeči gospodje:

Josip Ulčakar, ravnatelj „Zasebne Slovenske trgovske šole s pravico javnosti“, kot zastopnik kuratorija te šole, predsednik;

2. Dr. Otokar Rybař, odvetnik, državni in deželni poslanec v Trstu, kot zastopnik Tržaške posojilnice in hranilnice, I. podpredsednik;

3. Dr. Gustav Gregorin, odvetnik, državni in deželni poslanec v Trstu, kot zastopnik Jadranske banke v Trstu, II. podpredsednik;

4. Vinko Škerk, trgovec v Trstu, kot zastopnik državne naučne uprave, imenovan z odlokom c. kr. namestništva z dne 30. decembra 1912, št. III. 1804/l. — 12;

*) Šolo vzdržujoči faktorji, ki plačujejo letno vsaj 200 K, imajo po ministerjalni odredbi pravico odposlati v odbor obrtne nadaljevalne šole svojega zastopnika.

5. Justin Arhar, c. kr. učitelj v Trstu, kot zastopnik Trgovsko-obrtna zadruga v Trstu;

6. Anton Pahor, trgovec v Trstu, kot zastopnik obrtnikov, odborniki;

7. Teodor Betriani, c. kr. učitelj v Trstu, kot voditelj obrtne nadaljevalne šole, tajnik in blagajnik.

Glasom šolskega „pravilnika“ je vsakokratni zastopnik kuratorija „Slovenske trgovske šole“, predsednik odbora, in šolski voditelj ima glasovalno pravico.

2. Šolske vesti.

A. Učno osebje.

Šolski voditelj: G. Teodor Betriani, c. kr. učitelj na državni ljudski in meščanski šoli Piazza Lipsia, pomožni učitelj na Slovenski trgovski šoli, usposobljen za poučevanje na obrtnih nadaljevalnih šolah, razrednik I. a razreda, je poučeval: V I. a razredu obrtno računstvo 2 uri ter poslovne sestavke in obče obrtne predpise 2 uri, v I. b razredu geometrijo in projekcijski nauk 1 uro ter geometrično, projekcijsko in prostoročno risanje 3 ure, skupno 8 ur na teden.

Učitelj: g. Fran Marinček, strokovni učitelj na Slovenski trgovski šoli v Trstu, razrednik I. b. razreda, je poučeval v tem razredu: Obrtno računstvo 2 uri, poslovne sestavke in obče obrtne predpise 2 uri, skupno 4 ure na teden.

B. Učni predmeti in število ur.

Učni predmeti	Število ur na teden v		
	I.	II.	III.
	razredu		
1. Geometrija in projekcijski nauk	1	—	—
2. Geometrično, projekcijsko in prostoročno risanje	3	—	—
3. Strokovno risanje	—	4	4
4. Poslovni sestavki in obče obrtni predpisi	2	1	—
5. Obrtno računstvo in obrtno knjigovodstvo	2	3	—
6. Gradivoznanstvo, in to:			
a) za živilni in uživalni obrt	—	—	3
b) za zidarje in kamnoseke			
c) za oblačilne obrte			
7. Tehnologija in motoroznanstvo, in to:			
a) Tehnologija za les obdelavajoče obrte	—	—	3
b) Tehnologija za kovino obdelavajoče obrte			
c) Motoroznanstvo, skupno za obe skup.			
8. Zakonoznanstvo	—	—	1
	8	8	8

O p o m b a. Skupnega pouka v risanju in pouka v geometriji in projekcijskem risanju so oproščeni: učenci, ki pripadajo kemično-tehničnim ter živilnim in uživalnim obrtom, dalje: ščetarji, pilarji, klobučarji, trgovci in vrvarji. Ti učenci se uče tedaj samo obrtno-trgovskih predmetov po 4 ure na teden.

C. Kronika.

Vpisovanje v šolo se je vršilo dne 29., 30. in 31. oktobra in se je pričelo z rednim poukom dne 6. novembra 1912.

Glasom šolskega „Pravilnika“ traja šolsko leto od 1. oktobra do zadnje nedelje aprila, in se je vršil pouk ob nedeljah od 8 – 12 predpoldne in ob sredah in petkih od 3 – 8 zvečer. Letos se je izvanredno otvorila šola mesec dni pozneje in sicer z dvema prvima razredoma a stopnjema se bosta otvorila tudi drugi in tretji razred. Vajenci so bili razdeljeni v 2 skupini: V I. a razredu so bili vajenci pekovske obrti, v II. b razredu taki vseh drugih obrti.

Dne 15. aprila 1913. je nadzoroval šolo c. kr. nadzornik za obrtno šolstvo, vladni svetnik g. Ivan Šubic.

Šolske počitnice so bile po „Pravilniku“ iste kakor na „Slovenski trgovski šoli“, s katero je šola zvezana.

Dne 27. aprila 1913. se je šolsko leto zaključilo z razdelitvijo spričeval. Dasiravno je trajalo šolsko leto le šest mesecev, se je splošno predelala vsa predpisana učna tvarina in so se povprečno dosegli prav lepi učni rezultati.

C. kr. ministerstvo za javna dela prispeva za šolo tretjino vseh potrebščin. Kuratorij „Slovenske trgovske šole v Trstu“ daje šoli brezplačno šolske prostore, razsvetljavo in kurjavo kurjavo taistih. Denarni zavodi: „Jadranska banka“ v Trstu, „Trgovsko-obrtna zadruga“ in „Tržaška posojilnica in hranilnica“ v Trstu prispevajo k stroškom šole letno à K 400.—

Zelo naklonjeni so bili šoli tudi „Pekovski mojstri v Trstu“. Odstopili so odboru preostanek od izpitnih taks (K 26 + K 19 = K 45).

Letos so priredili ples v korist šole ter izročili čisti dobiček v znesku K 162. Izrekla se jim je zahvala v dnevniku „Edinost“.

Zidarski pomočnik Anton Martinčič je daroval šoli K 2.

D. Imenik učencev

ob koncu šolskega leta 1912-13.

I. a razred (pekovski vajenci).

Galina Anton	Tavčar Fran
Gašperšič Anton ml.	Tavčar Roman
Gašperšič Anton st., pom.	Trampuš Ludvik, pom.
Gerbec Gabrijel	Doliner Alojzij
Hrovatin Ludvik	Godnik Avgust
Kavčič Anton	Žužič Anton
Kerhin Karel	Novak Andrej, pom.
Kocijančič Karel	Pečar Josip, pom.
Kovačič Fran	Vrabec Andrej
Kukalja Fran	Kovačič Alojzij
Legiša Anton	Makovec Rudolf
Merkuža Ignacij	Trampuš Alojzij
Pipan Avgust	Novak Josip
Ravbar Alojzij	Štolfa Fran
Semolič Josip	Gerbec Karel
Ščuka Rudolf	Frančeškin Karel

I. b razred.

Stavbni ključavničarji:

Leben Fran
Ložar Anton
Lešnjak Ludvik

Stavbni mizarji:

Škerbic Anton
Malečičkar Josip
Blažina Fran

Sodarji:

Blažica Lovrenc
Peric Vincenc
Vukobradović Milan

Zidar:

Martinčič Anton, pom.

Tesar:

Premrov Alojzij, pom.

Kovači:

Ban Maks
Erjavec Anton
Hočevar Anton
Švagelj Alfonz
Tavčar Ivan
Mevlja Matija
Frankovič Anton

Kleparji:

Kajim Avgust
Bajec Marcel
Fišer Ivan
Piščanc Ivan

Strojna ključavničarja:

Pasecky Fran
Sila Josip

Črevljar:
 Košuta Josip
 Sedlar:
 Kukanja Fran

Krojača:
 Zacchigna Josip
 Nadoh Anton

E. Statistična poročila.

1. Število, narodnost, vera in klasifikacija učencev.

Razred . . .		I. a	I. b	Skupaj
Število učencev	začetkom šolskega leta . .	23	6	29
	vpisanih tekom šolsk. leta	15	23	38
	skupno	38	29	67
	ki so izstopili med šol. l. koncem šolskega leta . .	6	1	7
		32	28	60
Narodnost	slovenska	32	27	59
	srbsko-hrvatska	—	1	1
Vera	rimsko-katoliška	32	27	59
	pravoslavna	—	1	1
Inozemec (Oger)		—	1	—
Nravno vedenje	pohvalno	27	25	52
	povoljno	4	3	7
	primerno	1	—	1
Šolski obisk	prav marljiv	15	7	22
	marljiv	10	9	19
	presledkoma	5	8	13
	zanikern	2	4	6
	v odstotkih	78·5	69·78	71·3
Napredek	izvrsten	8	2	10
	pohvalen	9	6	15
	povoljen	3	7	10
	zadosten	9	3	12
	nezadosten	3	7	10
Neizprašani		—	3	3

2. Pregled vajencev posameznih obrti.

Obrti.			Skupno	Pomočnikov
Stavbni obrti	Stavbni ključavničarji	3	12	2
	Stavbni mizarji	3		
	Zidarji	1		
	Kleparji	4		
	Tesarji	1		
Mehanično-tehnični obrti	Sodarji	3	12	—
	Kovači	7		
	Strojni ključavničarji	2		
Živilni in uživalni obrti: Peki		32	32	4
Oblačilni in tkan. obrti	Krojači	2	4	—
	Čevljarji	1		
	Sedlarji	1		
Število vseh učencev		60	60	—
Med njimi pomočnikov		6	6	6

F. Poročila za prihodnje šolsko leto.

Vpisovanje se vrši zadnji teden septembra od 6—8 pop. in pozneje ob času pouka. Vpisnina znaša 2 K. Učenci morajo prinesiti s seboj šolsko izpustnico, oziroma zadnji „Izkaz obrtne nadaljevalne šole.“

Za vsprejem v obrtno nadaljevalno šolo je potreba: a) dokaza, da je prosilec zadostil postavnim dolžnostim hoditi v ljudsko šolo; b) dokaza zadostnega znanja v branju, pisanju in računanju, ki ga je moči, ako treba, podati s sprejemno preskušnjo.

Redni pouk se prične 1. oktobra.

V „Slovensko obrtno nadaljevalno šolo“ v Trstu so po § 99 b obrtnega reda in glasom c. kr. namestništvenega odloka z dne 25. oktobra 1912, št. G. III. 1334-7—08, dolžni hoditi vsi obrtni vajenci iz Trsta in okolice, ki ne obiskujejo italijanske šole te vrste in še niso uspešno dovršili obrtnega nadaljevalnega pouka.

Za tiste vajence, ki po lastni krivdi ne dosežejo zadostnega učnega uspeha ali se disciplinarnim potom začasno izključijo od šolskega pouka, more obrtno oblastvo na podlagi ovadbe od strani šolskih nadzornih organov podaljšati redno učno dobo, ki je določena v pravilih ali v pogodbi.

Učni čas se tudi podaljša, ako vajenec ne prebije predpisane vajeniške preskušnje, preden poteče učni čas.

Po odloku c. kr. ministerstva za bogočastje in uk z dne 9. avgusta 1912, št. 24.993 so dolžni obiskovati „Slovensko obrtno nadaljevalno šolo v Trstu“ tudi vsi trgovski vajenci, ker se za nje otvori poseben trgovski oddelek na obrtni nadaljevalni šoli.

Po § 100 obrtnega reda ima vsak mojster dolžnost, dovoliti tistim učencem, ki še niso uspešno dovršili obrtnega nadaljevalnega ali katerega drugega pouka enake vrednosti, potrebni čas za obiskovanje obrtne nadaljevalne šole. Ako vajenci v šolo nočejo hoditi, jih mora prisiliti k temu ter gledati na to, da šolo vedno redno obiskujejo, sicer ga zadene kazen od 5—200 K in se mu slednjič odvzame pravica učiti vaje.

Predsednik odbora :

Josip Ulčakar,

ravnatelj „Zasebne slovenske trgovske šole s pravico javnosti“.

Šolski voditelj :

Teodor Betriani,

c. kr. učitelj.

